

การจำแนกชนิดของคำในแบบเรียนภาษาไทย: ไวยากรณ์ศัพท์การก

พิทวัส จำปา

ครูสอนปรียัติธรรม แผนกบาลี ประจำจังหวัดนครราชสีมา

บทคัดย่อ

การจำแนกชนิดของคำในแบบเรียนภาษาไทยนั้น มีนักวิชาการจำแนกออกหลายประการ ซึ่งไม่มีกฎเกณฑ์ที่ตายตัว เนื่องจากแบบเรียนวิชาภาษาไทยที่ปรากฏมีมาตั้งแต่สมัยอยุธยา นั้น มีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะใช้เป็นแบบเรียนภาษาไทยในการสื่อสาร จัดบันทึกวัฒนธรรมลายลักษณ์อักษร มีผู้แต่งอยู่หลายคน ซึ่งทำให้การจำแนกชนิดของคำแตกต่างกันไปตามความประสงค์ของผู้แต่งเป็นหลัก และกาลเวลาเป็นปัจจัยสำคัญในการเปลี่ยนแปลงชนิดของคำ เพราะปัจจุบันประเทศไทยรับอิทธิพลจากต่างประเทศ จึงทำให้มีชนิดของคำเพิ่มมากขึ้น บทความนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะนำไวยากรณ์ศัพท์การก (Lexicase Grammar) โดยเฉพาะอย่างยิ่งกรอบแนวคิดของสแตนลีย์ สตารอสต้า (Stanley Starota) ซึ่งเป็นกรอบที่ศึกษาคำศัพท์และความสัมพันธ์ทางวากยสัมพันธ์ของคำศัพท์นั้นกับคำศัพท์อื่นๆ ซึ่งการนำกรอบดังกล่าวมาใช้จะทำให้รู้แบบแผนของการจำแนกชนิดของคำในแบบเรียนไทยได้อย่างถูกต้อง

ผลการศึกษาพบว่า แบบเรียนไทยนั้นมีชนิดของคำแตกต่างกันไปตามยุคตามสมัย แบบเรียนที่จำแนกชนิดของคำตามหน้าที่ ตำแหน่งที่ปรากฏ ความสัมพันธ์กับคำอื่น และ เกณฑ์ความหมายคล้ายกับกรอบแนวคิดไวยากรณ์ศัพท์การก (Lexicase Grammar) ซึ่งจำแนกชนิดคำ 8 ชนิด คือ แบบเรียนสยามไวยากรณ์ของพระอุปกิตศิลปสาร ได้จำแนกชนิดของคำ 8 ชนิด และแก้ไขเพิ่มเติมเหลือ 7 คำ กำชัย ทองหล่อ ได้จำแนกคำในภาษาไทยได้ 7 ชนิด และหนังสือเรียนวิชาภาษาไทย หลักสูตรแกนกลางพุทธศักราช 2551 จำแนกชนิดของคำ 7 ชนิด ส่วนวินิตน์ ภาณุพงศ์ จำแนกชนิดคำออกเป็น 26 ชนิด นววรรณ พันธุ์เมธา จำแนกชนิดของคำออกเป็น 6 ชนิด นอกจากนี้ในหนังสือบรรทัดฐานภาษาไทย เล่ม 3 ซึ่งได้จำแนกคำออกเป็น 12 ชนิด ซึ่งมีการจำแนกชนิดคำที่แตกต่างจากกรอบแนวคิดไวยากรณ์ศัพท์การก (Lexicase Grammar) อย่างเห็นได้ชัด

คำสำคัญ: ชนิดของคำ, แบบเรียนภาษาไทย, ไวยากรณ์ศัพท์การก

Classification of words in Thai Language textbook : Lexicase Grammar

Phittawat Champa

Lecturer, Dhamma Studies, Pali, Nakhon Ratchasima

Abstract

For classification of words in Thai Language textbook. The academic have classified of several aspects without standard because of the Thai Language textbook which appeared since the Ayutthaya period was purposed to use as the textbook in communication, recording the culture, writing form. There has several authors that made the differed classification by their purpose principally and time is significant factor of changing such type because in the present. Thailand influenced by the foreign countries that made more type of words. This article was purpose to use the Lexicase Grammar by concept of Stanley Starota that is a study and correlation to syntax of the words with other vocabulary as the classification pattern of words in Thai language correctly

The study result found that the Thai Language textbooks are different types of words according to the era, there classified the types of words in accordance with function, position, correlative with other words and the meaning criteria, synonymic to the Lexicase Grammar concept, which classifies for 8 types: Siam Grammar by PhryaUppakittisillapasan that classified type of word as 8 types and edited the additional to remain for 7 types. KamchaiThongloh has classified for 7 types and Thai Language textbook of Core Curriculum B.E. 2551 has classified for 7 types. Vijin Panupong has classified for 26 types, Navawan Panmetha classified for 6 types. In addition to Norm of Thai Language Book 3 has classified for 12 types, there is differed concept Lexicase Grammar obviously.

Keywords: type of word, Thai Language textbook, Lexicase Grammar

บทนำ

ภาษาไทยที่เราใช้พูดและเขียนเพื่อการศึกษา นั้นประกอบขึ้นด้วยหน่วยที่มีขนาดต่างๆ กัน โดยเริ่มจากขนาดเล็กที่สุดไปหาขนาดใหญ่ที่สุด คือ เสียง พยางค์ คำ วลี ประโยค และสัมพันธ์สาร โดยทั่วไปเรามักมองว่าหน่วยเสียงที่เล็กประกอบขึ้นเป็นหน่วยใหญ่ เช่น คำประกอบขึ้นเป็นวลี วลีประกอบขึ้นเป็นประโยค ลักษณะดังกล่าวทำให้เห็นว่าหน่วยทางภาษาต่างๆ มีขนาดไม่เท่ากัน แต่ในความเป็นจริงแล้วหน่วยทางภาษาซึ่งทำหน้าที่ในระดับที่ใหญ่กว่าไม่จำเป็นต้องประกอบด้วยหน่วยที่เล็กกว่าเสมอไป บางครั้งหน่วยเล็กเพียงหน่วยเดียวอาจทำหน้าที่ในระดับใหญ่ก็ได้ เช่น แม่ถามลูกว่า “กินข้าวมั๊ย” ลูกตอบว่า “กิน” หน่วยภาษา “กิน” ทำหน้าที่เป็นประโยคซึ่งละหน่วยประธานและกรรมได้ ความสัมพันธ์กันทางหน่วยภาษาในข้างต้นเป็นไปตามแนวคิดเรื่องวากยสัมพันธ์ (syntax) ซึ่งเป็นสาระสำคัญของการนำเสนอในหน่วยนี้

ระบบกลุ่มคำในภาษาไทยที่จะกล่าวถึงในที่นี้ เป็นการพิจารณาถึงคำที่เรียงต่อเนื่องกันเป็นกลุ่ม และกลุ่มที่ใหญ่ที่สุดคือสัมพันธ์สาร ในสัมพันธ์สารมีกลุ่มที่เล็กลงมาคือ ประโยค ในประโยคจะมีกลุ่มของวลีซึ่งประกอบมาจากคำ แต่ในด้านของการนำเสนอจะเริ่มจากหน่วยที่เล็กไปหาหน่วยที่ใหญ่ ดังนั้นจึงแบ่งประเด็นสำคัญออกเป็น 3 ประการ ได้แก่ ชนิดของคำในภาษาไทย วลีในภาษาไทย และประโยคในภาษาไทย

การจำแนกชนิดของคำในภาษาไทยมีการศึกษากันมานานพอสมควร และกระทำกันอย่างหลากหลาย นักวิชาการต่างก็ใช้แนวคิดและทฤษฎีที่แตกต่างกันออกไป อาทิ พระยาอุปกิตศิลปสาร (2535: 70) จำแนกชนิดคำไว้ในหนังสือเรียนสยามไววยากรณ์ ออกเป็น 8 ชนิด คือ คำนาม กริยา สรรพนาม วิเศษณ์ คุณศัพท์ สันธาน บุพบท และอุทาน ต่อมาได้แก้ไขให้เหลือเพียง 7 ชนิด คือ เอาวิเศษณ์กับคำคุณศัพท์มารวมกันเรียกว่า คำวิเศษณ์ การแบ่งชนิดของคำถือเอาความหมายเป็นเกณฑ์ และชนิดของคำบาลีและสันสกृतกำชัยทองหล่อ (2537: 196-197) ได้จำแนกคำในหลักภาษาไทยได้ 7 ชนิด วิจิตรนธ์ ภาณุพงศ์ (2542) จำแนกชนิดคำออกเป็น 26 ชนิด และนวรรณ พันธุมเมธา จำแนกชนิดของคำออกเป็น 6 ชนิด นอกจากนี้ในหนังสือ “บรรทัดฐานภาษาไทย เล่ม 3 ชนิดของคำ วลี ประโยค และสัมพันธ์สาร” สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สถาบันภาษาไทย กระทรวงศึกษาธิการเป็นผู้จัดทำโดยมีวิจิตรนธ์ ภาณุพงศ์ เป็นประธานกรรมการ ซึ่งได้จำแนกคำออกเป็น 12 ชนิด ได้แก่ คำนาม คำสรรพนาม คำกริยา คำช่วยกริยา คำวิเศษณ์ คำที่เกี่ยวข้องกับจำนวน คำบอกกำหนด คำบุพบท คำเชื่อม คำลงท้าย คำอุทาน และคำปฏิเสธ เป็นการจำแนกโดยใช้เกณฑ์หน้าที่ เกณฑ์ตำแหน่งที่คำปรากฏและสัมพันธ์กับคำอื่น และเกณฑ์ความหมาย ส่วนหนังสือเรียนรายวิชาภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางศึกษาขั้น

พื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สำนักพิมพ์กระทรวงศึกษาธิการ ได้จำแนกชนิดคำออกเป็น 7 ชนิด โดยยึดหลักการจำแนกชนิดคำของพระยาอุปกิตศิลปสาร ดังนั้นจึงไม่มีการจำแนกชนิดของคำที่เป็นบรรทัดฐานของภาษาไทย ทำให้ครูหรือนักเรียนบางคนเกิดความสับสนในการเรียนไวยากรณ์พื้นฐาน คือ ชนิดของคำไม่สามารถจำแนกชนิดของคำที่ถูกต้องได้

จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการจำแนกชนิดของคำ พบว่ามีวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับบทความนี้คืองานวิจัยของวรลักษณ์ วีระยุทธ ได้ศึกษาเรื่องการกลายเป็นคำไวยากรณ์ของคำว่า “ไป” ในภาษาไทย ได้นำเสนอการแยกคำว่า “ไป” ที่เป็นคำกริยาและคำวิเศษณ์ออกจากกัน ด้วยการวิเคราะห์วากยสัมพันธ์ของคำตามแนวทฤษฎีไวยากรณ์ฟังกต์ทการก ผลการวิจัยพบว่า คำว่า “ไป” ที่เป็นคำกริยาและคำว่า “ไป” ที่เป็นคำวิเศษณ์มีคุณสมบัติทางวากยสัมพันธ์ และงานวิจัยของอรมา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์และคณะได้ศึกษาเรื่องไวยากรณ์ภาษาไทยมาตรฐาน ได้นำเสนอโครงสร้างของส่วนที่เล็กที่สุดของประโยค คือ หน่วยคำ จนถึงส่วนที่ใหญ่ที่สุดคือ สัมพันธสาร โดยการใช้ทฤษฎีต่างๆ ในการวิเคราะห์ โดยเฉพาะกรอบแนวคิดของสแตนลีย์ สตารอสต้า (Stanley Starota) ซึ่งสามารถเป็นแนวทางในการศึกษาการจำแนกชนิดของคำในแบบเรียนไทยได้

จากเหตุผลดังกล่าวทำให้ผู้ศึกษาสนใจที่จะศึกษาการจำแนกชนิดคำในภาษาไทย โดยการใช้วิธีการศึกษาไวยากรณ์ศัพท์การก (Lexicase Grammar) โดยเฉพาะอย่างยิ่งกรอบแนวคิดของสแตนลีย์ สตารอสต้า (Stanley Starota) ซึ่งเป็นกรอบแนวคิดที่ศึกษาคำศัพท์ และความสัมพันธ์ทางวากยสัมพันธ์ของคำศัพท์นั้นกับคำศัพท์อื่นๆ ซึ่งการนำกรอบแนวคิดดังกล่าวมาใช้จะทำให้รู้แบบแผนของการจำแนกชนิดของคำในแบบเรียนไทยได้อย่างถูกต้อง

แบบเรียนภาษาไทย

แบบเรียน พจนานุกรมเว็บสเตอร์ (Webster) นิยามว่า “แบบเรียนหมายถึงหนังสือที่บรรจุเนื้อหาตามหลักวิชา และกำหนดขึ้นเพื่อใช้เป็นหลักสำหรับการเรียนการสอนระหว่างนักเรียนกับครู”

พจนานุกรม คาร์เตอร์ วี. กูด (Carter V. Good) นิยามว่า “แบบเรียนหมายถึงหนังสือที่เกี่ยวกับการศึกษาวิชาใดวิชาหนึ่งโดยเฉพาะ มีการจัดเนื้อหาอย่างเป็นระบบมุ่งหมายที่จะใช้เฉพาะการเรียนการสอนในระดับใดระดับหนึ่ง และเป็นข้อมูลที่สำคัญในการเรียนการสอน”

แบบเรียนไทย หมายถึง แบบเรียนที่ใช้ในการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยในระดับชั้นประถมศึกษา และมีธยมศึกษา มิได้หมายถึงหนังสือวิทยการสาขาต่างๆ ที่เขียนเป็น

ภาษาไทยและส่วนใหญ่เรามักจะเพ่งเล็งไปในระดับชั้นประถมมากกว่าระดับชั้นมัธยมศึกษา ซึ่งแบบเรียนภาษาไทยแต่ละช่วงชั้น จะแทรกเนื้อหาทางด้านหลักภาษารวมถึงชนิดของคำ เข้าด้วย

ชนิดของคำ

ชนิดของคำ ตรงกับภาษาอังกฤษว่า parts of speech ซึ่งเป็นคำที่มักใช้ใน ไวยากรณ์ดั้งเดิม และตรงกับคำว่า word classes หรือ from classes ซึ่งเป็นคำที่ใหม่กว่า และริเริ่มใช้โดยนักไวยากรณ์โครงสร้าง ในปัจจุบัน คำว่า part of speech และ word classes เป็นที่นิยมใช้เท่าๆ กัน ส่วนคำว่า from classes ไม่ค่อยเป็นที่นิยมนัก

ชนิดของคำอาจจำแนกประเภทโดยอาศัยใช้เกณฑ์ต่างๆ กัน เช่น ความหมาย โครงสร้าง และหน้าที่

ในการถ่ายทอดความคิดผ่านทางคำพูดหรือการเขียน ย่อมจำเป็นที่จะต้องนำคำ ชนิดต่างๆ มาเรียบเรียงให้เป็นประโยค เพื่อถ่ายทอดความคิดให้ผู้อื่นได้ทราบ ซึ่งคำแต่ละ ชนิดจะมีลักษณะการใช้และหน้าที่ที่แตกต่างกันออกไป ถ้าเราใช้คำแต่ละชนิดไม่ถูกต้องและ เหมาะสม อาจจะทำให้ผู้รับสารไม่เข้าใจสิ่งที่เราต้องการสื่อสาร และอาจเกิดปัญหาตามมา อีกมากมาย ซึ่งเราทุกคนจำเป็นที่จะต้องเรียนรู้ชนิดของคำในภาษาไทยให้เข้าใจ เพื่อจะ สามารถสื่อสารกับผู้อื่นได้อย่างเข้าใจกัน การจำแนกชนิดของคำในภาษาไทยนั้นมีหลาย วิธีซึ่งอาศัยเกณฑ์การจำแนกที่แตกต่างกันออกไป

คณาจารย์ภาควิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (2543, 17-28) ให้ความหมายของคำไว้ว่า คำคือ เสียงที่เปล่งออกมา หรืออักษรที่ประสมกันแล้วมีความหมายอย่าง โดยอย่างหนึ่ง คำแต่ละคำแตกต่างกัน ทั้งด้านหน้าที่และความหมายในการใช้ภาษา ผู้ใช้จึง ต้องรู้จักชนิดของคำและความหมายของคำเป็นอย่างดีจึงจะสามารถเลือกใช้คำเพื่อการ สื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ การเรียนรู้เรื่องชนิดของคำทำให้ผู้เรียนสามารถใช้คำได้ถูกต้อง เหมาะสมกับบุคคล จึงได้มีการกำหนดชนิดของคำในภาษาไทยขึ้น

พระยาอุปกิตศิลปสาร (2535, 70) จำแนกชนิดคำออกเป็น 8 ชนิด คือ คำนาม กริยา สรรพนาม วิเศษณ์ คุณศัพท์ สันธาน บุพบท และอุทาน ต่อมาได้แก้ไขให้เหลือเพียง 7 ชนิด คือ เอววิเศษณ์กับคำคุณศัพท์มารวมกันเรียกว่า คำวิเศษณ์ การแบ่งชนิดของคำ ถือเอาความหมายเป็นเกณฑ์ และชนิดของคำบาลีและสันสกฤต

กำชัย ทองหล่อ (2537, 196-197) ได้จำแนกคำในภาษาไทยได้ 7 ชนิด คือ คำนาม คำสรรพนาม คำกริยา คำวิเศษณ์ คำบุพบท คำสันธาน และคำอุทาน

วิจินตน์ ภาณุพงศ์ (2530, 51-76) ได้ใช้กรอบประโยคทดสอบจำแนกคำโดยอาศัย ตำแหน่งเป็นเกณฑ์ ได้หมวดคำ 26 หมวด คือ คำนาม คำกริยากรรม คำกริยากรรม

คำกริยาวิกรรม คำสรรพนาม คำลักษณะนาม คำคุณศัพท์ คำจำนวนนับ คำลำดับที่ คำหน้าจำนวน คำบอกกำหนดเสียงโท คำบอกกำหนดเสียงตรีและจัตวา คำบอกเวลาประเภทที่ 1 คำบอกเวลาประเภทที่ 2 คำลงท้าย คำพิเศษ คำช่วยหลังกริยา คำช่วยหน้ากริยา คำปฏิเสธ คำหน้ากริยา คำหลังกริยา คำกริยาวิเศษ คำบุพบท คำเชื่อมคำนาม และคำเชื่อมอนุพยางค์ นววรรณ พันธุมเมธา จำแนกชนิดของคำออกเป็น 6 ชนิด คือ คำเรียก-ร้อง คำหลัก คำแทน คำขยาย คำเชื่อม และคำเสริม

บรรทัดฐานภาษาเล่มที่ 3 สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สถาบันภาษาไทย กระทรวงศึกษาธิการเป็นผู้จัดทำเนืงการ โดยมีวิจิตร ภาณุพงศ์ เป็นประธานกรรมการ ซึ่งได้จำแนกคำออกเป็น 12 ชนิด ได้แก่ คำนาม คำสรรพนาม คำกริยา คำช่วยกริยา คำวิเศษณ์ คำที่เกี่ยวกับจำนวน คำบอกกำหนด คำบุพบท คำเชื่อม คำลงท้าย คำอุทาน และคำปฏิเสธ

หนังสือเรียนรายวิชาภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สำนักพิมพ์กระทรวงศึกษาธิการ ได้จำแนกชนิดคำออกเป็น 7 ชนิด คือ คำนาม กริยา สรรพนาม คำวิเศษณ์ สันธาน บุพบทและอุทานโดยยึดหลักการจำแนกชนิดคำของพระยาอุปกิตศิลปสาร

จะเห็นได้ว่าการจำแนกประเภทของคำนั้น สามารถจำแนกได้หลายวิธีโดยอาศัยกฎเกณฑ์ที่แตกต่างกัน ความรู้พื้นที่ในการจำแนกชนิดของคำที่ต่างกัน ทำให้จำแนกชนิดของคำออกได้หลายประเภท ไม่มีกฎเกณฑ์ที่ตายตัวเฉพาะเพื่อเป็นการจำแนกชนิดของคำให้ถูกต้องตามกฎเกณฑ์ทางภาษา ผู้ศึกษาจึงได้ใช้วิธีการศึกษาไวยากรณ์ศัพท์การ (Lexicase Grammar) โดยเฉพาะอย่างยิ่งกรอบแนวคิดของสแตนลีย์ สตารอสต้า (Stanley Starota) ซึ่งเป็นกรอบแนวคิดที่ศึกษาคำศัพท์ ในการจำแนกชนิดของคำในครั้งนี้

กรอบแนวคิดของสแตนลีย์ สตารอสต้า (Stanley Starota)

สแตนลีย์ สตารอสต้า (Stanley Starota) เน้นว่า การแบ่งชนิดของคำเช่นนี้เป็นสากลและใช้ได้กับทุกภาษา “ไม่มีภาษาใดในโลก (รวมทั้งภาษาไทยด้วย) ที่จะมีชนิดของคำที่ไม่อยู่ในจำนวนนี้หรือเป็นชนิดย่อยของ 8 ชนิดนี้ ถึงแม้ว่าบางภาษาอาจจะมีไม่ครบทั้ง 8 ชนิดก็ได้” “..on language (including Thai) may contain a word class which is not identical with, or a subclass of, one of the ...eight classes..., thought not every language necessarily utilizes all eight classes..” สแตนลีย์ สตารอสต้า (Stanley Starota) เรียกข้อจำกัดนี้ว่า universal constraint แปลว่า “ข้อจำกัดสากล” ซึ่งทำให้ทฤษฎีไวยากรณ์ของเขามีความเป็นสากล สแตนลีย์ สตารอสต้า (Stanley Starota) ถือว่าลักษณะนี้มีความจำเป็นสำหรับไวยากรณ์เพิ่มพูนทุกประการ รวมทั้งไวยากรณ์ศัพท์การของเขาด้วย

นอกจากนั้นสแตนลีย์ สตารอสต้า (Stanley Starota) ได้เขียนไวยากรณ์ศัพท์การก (Lexicase Grammar) ถือว่าเป็นไวยากรณ์ทฤษฎีหนึ่งที่เกณฑ์โครงสร้างในการจำแนกชนิดของคำ ซึ่งสแตนลีย์ สตารอสต้า (Stanley Starota) จำแนกชนิดของคำออกเป็น 8 ชนิด โดยใช้เกณฑ์โครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ดังนี้

V (verb) คำกริยา

N (noun) คำนาม

Adj (adjective) คุณศัพท์

Det (determiner) คำปริมาณ

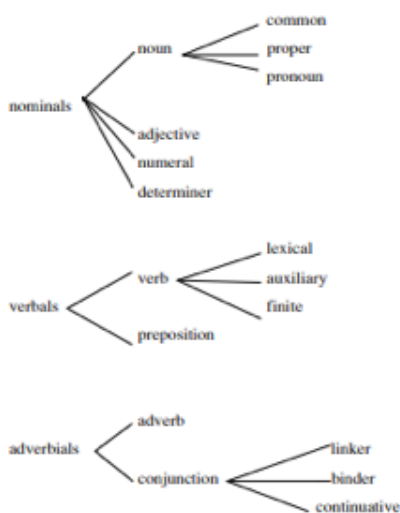
Adv (adverb) คำวิเศษณ์

P (preposition หรือ postposition) คำบุพบท

Cnjc (conjunction) คำสันธาน

Sprt (sentence particle) คำอนุภาค

เกณฑ์โครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ที่สแตนลีย์ สตารอสต้า (Stanley Starota) ใช้ในการแบ่งชนิดของคำนั้น หมายถึงความสัมพันธ์หรือการพึ่งพาระหว่างหน่วยต่างๆ ในประโยค เช่น จำกัดความคำนามในทำนองว่าเป็นส่วนหลักของนามวลีและมีคำชนิดใดมาปรากฏร่วมได้บ้าง เป็นต้น อันที่จริงเกณฑ์ที่สตารอสต้าใช้ก็คือเกณฑ์ความสัมพันธ์ของโครงสร้างนั่นเอง ชนิดของคำ อาจจำแนกโดยใช้เกณฑ์หน้าที่ทางไวยากรณ์ก็ได้ ฮัลลiday (Halliday 1994: 214) แบ่งชนิดของคำในไวยากรณ์หน้าที่ของเขาไว้ดังนี้

ภาพที่ 1 ชนิดของคำในไวยากรณ์หน้าที่ของฮัลลiday

จากกรอบแนวคิดข้างต้น พบว่า สแตนลีย์ สตารอสต้า (Stanley Starota) ได้จำแนกชนิดของคำออกเป็น 8 ชนิด ซึ่งมีความสมเหตุสมผลสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการวิเคราะห์ชนิดของคำในภาษาไทยได้เป็นอย่างดี ซึ่งการวิเคราะห์นั้นต้องวิเคราะห์ตามหน้าที่ความหมาย และโครงสร้างของคำเป็นหลัก

กรอบแนวคิดของสแตนลีย์ สตารอสต้า กับการประยุกต์ใช้ในการจำแนกชนิดของคำในแบบเรียนภาษาไทย

จากการกล่าวมาข้างต้นผู้ศึกษาเห็นด้วยว่า การนำกรอบไวยากรณ์ศัพท์การกของสแตนลีย์ สตารอสต้า (Stanley Starota) นำมาปรับประยุกต์ใช้กับการจำแนกชนิดของคำในแบบเรียนไทยได้เป็นอย่างดี เมื่อนำเอากรอบแนวคิดของสแตนลีย์ สตารอสต้า (Stanley Starota) มาใช้จะทำให้วิเคราะห์ชนิดของคำได้ถูกต้องตามความหมาย โครงสร้างและหน้าที่ของคำ ผู้ศึกษาจะแสดงการวิเคราะห์ให้เห็นว่า การใช้กรอบไวยากรณ์ศัพท์การกของสแตนลีย์ สตารอสต้า (Stanley Starota) ในการจำแนกชนิดของคำ จะช่วยให้การจำแนกชนิดของคำในแบบเรียนภาษาไทยถูกต้อง

เมื่อพิจารณาชนิดของคำภาษาไทยตามไวยากรณ์ศัพท์การก ของสแตนลีย์สตารอสต้า (Stanley Starota) แล้ว พบว่าคำในภาษาไทยมี 8 ชนิด ซึ่งแตกต่างกันในการปรากฏร่วมกับคำอื่น ในจำนวน 8 ชนิด มี 1 ชนิดที่ปรากฏในตำแหน่งที่ชัดเจน โดยที่ไม่มีความสัมพันธ์ทางวากยสัมพันธ์กับคำอื่น ๆ แต่ทำหน้าที่ทางสัมพันธ์สาร ได้แก่ คำอนุภาค คำอื่น ๆ นอกนั้น มีบทบาทสำคัญทางวากยสัมพันธ์ซึ่งสามารถระบุคำจำกัดความของคำทั้ง 8 ชนิดอย่างย่อๆ ได้ โดยใช้เครื่องหมายและตัวย่อดังนี้

คำกริยา (V) :	+{ไม่_}
คำนาม (N) :	-{ไม่_} , {+[_V] , + {V_} , +[P_] , +[_AJ]}
คำคุณศัพท์ (AJ) :	-{ไม่_} , +[N_]
คำปริมาณ(Q) :	-[ไม่_] , + [_N]
คำบุพบท (p) :	-[ไม่_] ,{+ [_N] , + [_V]}
คำสันธาน (p) :	-[ไม่_] ,{+ [N_ N] , + [V_ V] , + [P_ P] , + [AJ_ AJ] , + [AV_ AV] , + [Q_ Q]}
คำวิเศษ (AV) :	-{ไม่_} , {+[_V] , + {V_}}
คำอนุภาค (PT) :	-{ไม่_} , {+[#_ U ¹] , + [#_ U]}

¹ U ย่อมาจาก utterance แปลว่า ถ้อยคำ

จากกรอบแนวคิดของสแตนลีย์ สตารอสต้า (Stanley Starota) เมื่อนำมาวิเคราะห์ ในแบบเรียนไทยทำให้เห็นถึงความแตกต่างชนิดของคำ แบบเรียนแต่ละเล่มมีการจำแนก ชนิดของคำที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งมีเกณฑ์การจำแนกชนิดของคำตามหน้าที่ ตำแหน่งที่ ปรากฏ ความสัมพันธ์กับคำอื่น และเกณฑ์ความหมาย ดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 แสดงการวิเคราะห์ชนิดของคำในแบบเรียนภาษาไทย โดยนำแบบเรียนที่มีความ นิยมในการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยมาวิเคราะห์หาความแตกต่างโดยใช้ทฤษฎีไวยา กรณ์ศัพท์การก กรอบแนวคิดของ

สแตนลีย์ สตารอสต้า (Stanley Starota)

ตัวอย่างประโยค “ฉันกับพ่อจะไปทำบุญที่วัดนี้ทุกปีนะ”

ชนิดของคำ	ฉัน	กับ	พ่อ	จะ	ทำ	บุญ	ที่	วัด	นี้	ทุก	ปี	นะ
ไวยากรณ์ ศัพท์การก	นาม	สันธาน	นาม	วิเศษณ์	กริยา	นาม	บุพบท	นาม	คุณสรรพ	ปริมาณ	นาม	อนุภาค
พระยาอุปกิต ศิลปสาร	สรรพนาม	สันธาน	นาม	วิเศษณ์	กริยา	นาม	บุพบท	นาม	สรรพนาม	วิเศษณ์	นาม	วิเศษณ์
กำชัย ทองหล่อ	สรรพนาม	สันธาน	นาม	วิเศษณ์	กริยา	นาม	บุพบท	นาม	สรรพนาม	วิเศษณ์	นาม	วิเศษณ์
วิจินต์ ภาณุ พงศ์	สรรพนาม	คำเชื่อม นาม	นาม	คำบอก เวลา ประเภท ที่ 2	กริยา สกร รรม	นาม	บุพบท	นาม	คำกำหนด เสียงตรี และจิตวา	จำนวนนับ	นาม	คำ ลงท้าย
นวรรณ พันธุมธา	คำแทน	คำ เชื่อม	คำ หลัก	คำ ขยาย	คำ ขยาย	คำ หลัก	คำ เชื่อม	คำ หลัก	คำขยาย	คำขยาย	คำ หลัก	คำ เสริม
ภาษาไทย มาตราฐาน	สรรพนาม	คำเชื่อม	นาม	กริยา ช่วย	กริยา	นาม	คำ เชื่อม	นาม	คำบอก กำหนด	คำเกี่ยว กับจำนวน	-	คำ ลงท้าย
หนังสือเรียน กระทรวง ฯ	สรรพนาม	สันธาน	นาม	วิเศษณ์	กริยา	นาม	บุพบท	นาม	สรรพนาม	วิเศษณ์	นาม	วิเศษณ์

จากตาราง 1 แสดงการจำแนกชนิดของคำในแบบเรียนภาษาไทย โดยใช้กรอบ แนวคิดของสแตนลีย์ สตารอสต้า (Stanley Starota) เป็นหลักในการวิเคราะห์ จะเห็นได้ ว่าแบบเรียนที่นำมาวิเคราะห์นั้น มีจำแนกชนิดของคำที่แตกต่างจากกรอบแนวคิดของ สแตนลีย์ สตารอสต้า (Stanley Starota) ตามหน้าที่ ตำแหน่งที่ปรากฏ ความสัมพันธ์กับ คำอื่น และเกณฑ์ความหมาย การจำแนกชนิดคำที่คล้ายกับกรอบแนวคิดของสแตนลีย์ สตารอสต้า (Stanley Starota) มากที่สุดคือ พระยาอุปกิตศิลปสาร กำชัย ทองหล่อ และหนังสือ

เรียนรายวิชาภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สำนักพิมพ์กระทรวงศึกษาธิการ ได้จำแนกชนิดคำออกเป็น 7 ชนิด และมีหน้าที่ ตำแหน่งที่ปรากฏ ความสัมพันธ์กับคำอื่น และเกณฑ์ความหมายคล้ายกับกรอบแนวคิดของสแตนลีย์ สตารอสต้า (Stanley Starota) ส่วนวิจิตร ภาณุพงศ์ และสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สถาบันภาษาไทย กระทรวงศึกษาธิการเป็นผู้จัดทำเนกาการ โดยมีศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร. วิจิตร ภาณุพงศ์ เป็นประธานกรรมการ มีการจำแนกชนิดคำที่คล้ายกัน แต่มีการจำแนกชนิดคำที่แตกต่างจากกรอบแนวคิดของสแตนลีย์ สตารอสต้า (Stanley Starota) ส่วนการจำแนกชนิดคำของนวรรณ พันธุเมธา มีความแตกต่างจากกรอบแนวคิดของสแตนลีย์ สตารอสต้า (Stanley Starota) อย่างเห็นได้ชัด

จากการวิเคราะห์การจำแนกชนิดของคำในแบบเรียนไทย พบว่า การจำแนกชนิดคำในแบบเรียนไทยนั้น มีความแตกต่างกันตามหน้าที่ ตำแหน่งที่ปรากฏ ความสัมพันธ์กับคำอื่น และเกณฑ์ความหมาย การจำแนกชนิดคำ

โดยผู้จำแนกนั้นอาศัยพื้นฐานความรู้ของตนในการจำแนก จึงทำให้การจำแนกชนิดคำในแบบเรียนไทย เกิดความหลากหลาย ไม่มีชนิดคำที่ตายตัว แบบเรียนไทยส่วนมากยังยึดเกณฑ์การจำแนกชนิดคำของพระยาอุปกิตศิลปสาร เพราะมีจำแนกชนิดของคำคล้ายกับกรอบแนวคิดของสแตนลีย์ สตารอสต้า (Stanley Starota) มากที่สุด

แต่ยังมีความแตกต่างจากกรอบแนวคิดของสแตนลีย์ สตารอสต้า (Stanley Starota) คือ คำสรรพนาม และคำวิเศษณ์ ส่วนการจำแนกชนิดคำของวิจิตร ภาณุพงศ์ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สถาบันภาษาไทย กระทรวงศึกษาธิการเป็นผู้จัดทำเนกาการ โดยมีศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร. วิจิตร ภาณุพงศ์ เป็นประธานกรรมการ และนวรรณ พันธุเมธา มีความแตกต่างโดยตามหน้าที่ ตำแหน่งที่ปรากฏ ความสัมพันธ์กับคำอื่น และเกณฑ์ความหมาย

สรุปและอภิปรายผล

การจำแนกชนิดของคำในภาษาไทยมีการศึกษากันมานานพอสมควร และกระทำกันอย่างหลากหลาย นักวิชาการต่างก็ใช้แนวคิดและทฤษฎีที่ต่างกันอย่างออกไป อาทิ พระยาอุปกิตศิลปสาร จำแนกชนิดคำออกเป็น ในแบบเรียนสยามไวยากรณ์ ต่อมาได้แก้ไขให้เหลือเพียง 7 ชนิด คือ เอวิเศษณ์กับคำคุณศัพท์มารวมกันเรียกว่า คำวิเศษณ์ วิจิตร ภาณุพงศ์ จำแนกชนิดคำออกเป็น 26 ชนิด นวรรณ พันธุเมธา จำแนกชนิดของคำออกเป็น 6 ชนิด นอกจากนี้ในหนังสือบรรทัดฐานภาษาไทย เล่ม 3 สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สถาบันภาษาไทย ได้จำแนกคำออกเป็น 12 ชนิด เป็นการจำแนกโดยใช้เกณฑ์หน้าที่ เกณฑ์

ตำแหน่งที่คำปรากฏและสัมพันธ์กับคำอื่น และเกณฑ์ความหมาย ส่วนกำชัย ทองหล่อ และหนังสือเรียนรายวิชาภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สำนักพิมพ์กระทรวงศึกษาธิการ ได้จำแนกชนิดคำออกเป็น 7 ชนิดโดยยึดหลักการจำแนกชนิดคำของพระยาอุปถิตศิลปสาร ดังนั้นจึงไม่มีการจำแนกชนิดของคำที่เป็นบรรทัดฐานของภาษาไทย การนำแนวคิดไวยากรณ์ศัพท์การมาเป็นหลักในการวิเคราะห์เหมาะในการจำแนกชนิดของคำในแบบเรียนไทย

จากการจำแนกชนิดของคำในแบบเรียนภาษาไทย โดยใช้กรอบแนวคิดของสแตนลีย์ สตารอสต้า (Stanley Starota) เป็นหลักในการวิเคราะห์ จะเห็นได้ว่าแบบเรียนที่นำมาวิเคราะห์นั้น มีจำแนกชนิดของคำที่แตกต่างจากกรอบแนวคิดของสแตนลีย์ สตารอสต้า (Stanley Starota) ตามหน้าที่ ตำแหน่งที่ปรากฏ ความสัมพันธ์กับคำอื่น และเกณฑ์ความหมาย การจำแนกชนิดคำที่คล้ายกับกรอบแนวคิดของสแตนลีย์ สตารอสต้า (Stanley Starota) มากที่สุดคือ พระยาอุปถิตศิลปสาร กำชัย ทองหล่อ และหนังสือเรียนรายวิชาภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สำนักพิมพ์กระทรวงศึกษาธิการ ได้จำแนกชนิดคำออกเป็น 7 ชนิด และมีหน้าที่ ตำแหน่งที่ปรากฏ ความสัมพันธ์กับคำอื่น และเกณฑ์ความหมาย คล้ายกับกรอบแนวคิดของสแตนลีย์ สตารอสต้า (Stanley Starota) ส่วนวิจิตร ภาณุพงศ์ และหนังสือบรรทัดฐานภาษาไทย เล่ม 3 สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สถาบันภาษาไทย มีการจำแนกชนิดคำที่คล้ายกัน แต่มีการจำแนกชนิดคำที่แตกต่างจากกรอบแนวคิดของสแตนลีย์ สตารอสต้า (Stanley Starota) ส่วนการจำแนกชนิดคำของนวรรณ พันธุเมธา มีความแตกต่างจากกรอบแนวคิดของสแตนลีย์ สตารอสต้า (Stanley Starota) อย่างเห็นได้ชัด

เอกสารอ้างอิง

- กำชัย ทองหล่อ. (2537). **หลักภาษาไทย**. กรุงเทพฯ: อมรการพิมพ์.
- คณาจารย์ภาควิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. (2543). **การใช้ภาษาไทย 1**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- นววรรณ พันธุเมธา. (2549). **ไวยากรณ์ไทย**. พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพฯ: โครงการเผยแพร่ผลงานวิชาการ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วรลักษณ์ วีรยุทธ. (2556). **การกลายเป็นคำไวยากรณ์ของคำว่า ไป ในภาษาไทย**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาภาษาศาสตร์ประยุกต์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- วิจินตน์ ภาณุพงศ์. (2543). **โครงสร้างของภาษาไทย: ระบบไวยากรณ์**. พิมพ์ครั้งที่ 15 กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สถาบันภาษาไทย. (2549). **บรรทัดฐานภาษาไทย เล่ม 3**. กรุงเทพฯ: กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **หลักภาษาและการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ม.4**. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ: สกสค. ลาดพร้าว.
- อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. (2554). **ไวยากรณ์ภาษาไทยมาตรฐาน**. กรุงเทพฯ: โครงการไวยากรณ์ไทยฉบับครอบคลุมภาษาย่อย สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย
- อุปกิตศิลปสาร,พระยา. (2542). **หลักภาษาไทย: อักษรวิธี วจิวิภาค วากยสัมพันธ์ ฉันทลักษณ์**. พิมพ์ครั้งที่ 13. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

